

plebs [at., ista] ipsarum victimarum, cum plebe A salva est : In quo enim cessavit unctio, cessavit et victima. Caliga igitur, et quodammodo cæcus sis, ut videas quem non videbas, et sicut per bonum pudorem visus tibi exterior premitur, ut quæ videt, non videat ; sic per Dei timorem acumen tuæ sublimitatis occultes ab occurrente errore, ne forensis aspectus per exteriora mysterii fallat mentem, et castos intellectus pravæ intentionis adulatio [at., adulterio] corrumpat : nec præsumas singulariter sentire,

quod universitas non assentit, quia, sicut in Ambrosio legimus, non solum singulorum [at., angelorum], verum et universitatis ista mysteria sunt, et ob hoc commune dehent habere iudicium secundum catholicos et canonicos sensus, quos extra ipse sentis ideoque forensem duxi, eo quod extra communes oculos, de hujusmodi videas, sicut mecum in tuo discubio contulisti. Expertus loquor, audisse contigit, nam non crederem. Abjecta unitate, de parte extolleris.

ANNO DOMINI MLII.

HALINARDUS

LUGDUNENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN HALINARDUM

(*Gallia Christ.*, tom. IV, pag. 84.)

Halinardus, qui et Helmardus et Almardus, nobili Burgundionum genere ortus est, patre Lingonensi, matre Æduensi, litteris apprime eruditus fuit, curante in primis Walterio Æduensi episcopo, cujus e sacro fonte filius erat. Factus adolescens, Brunoni Lingonensium episcopo a patre traditus, in canonicorum cætum cooptatur : ibique philosophos ac ecclesiasticos viros sacris studiis præpositos audivit, mirumque sub eorum disciplina profectum fecit. Præcipua tamen de moribus ei cura fuit, adeo ut jam tum monachi specimina exhiberet, sollicitus integrum se ac sincerum ab illis vitiis servare quibus illa ætas contaminari solet, bonorum contubernium ambire, malorum vitare. Tot ac tantis doctibus instructum Lambertus episcopus Brunonis successor, ad ecclesiasticas dignitates voluit promoveri ; at longe alia mens pii adolescentis, mundum fugiens, monasticum habitum in S. Benigni Divion, cœnobio induit, suaque perseverantia parentes et episcopum pio suo proposito consentire coegit. In eo instituto, sub abbate Willelmo exsultavit ut gigas ad currendam perfectionis viam, unde paulo post a piissimo patre sub se monasterii præpositus renuntiatus est ; ac tandem post ipsius obitum abbas instituitur.

In ea dignitate tantum splendorem virtute ac scientia emisit, ut famam suam longe lateque proferret. Hinc Francorum regibus Roberto et Henrico acceptissimus fuit. Hinc Henrico III, cognomento Nigro, episcopatu Lugdunensi dignus visus est jam anno 1041, quem ut in Odolrico ibi vidimus, mira humilitate effugit. Sed eo defuncto, una cleri et populi voce postulatur, mittuntur, ad imperatorem oratores, qui ejus assensum flagitent ; annuit Cæ-

esar, diploma concedit, imo et præceptum emittit, sed frustra, invicto animo tantum onus sibi imponi detrectat. Tandem ad summum pontificem perfugiunt Lugdunenses, eorum votis obsecundans Gregorius VI misit ad eum, præcipiens auctoritate pontificali ut odediret precibus cleri et populi. Ad tale mandatum tremens cessit vir piissimus, datoque consensu ad curiam Henrici profectus est, comitantibus episcoporum suffraganeorum legatis archidiaconis ac Lugdunensis ecclesiæ clericis, ut ab eo regalia acciperet. Non renuit Cæsar, sed jussit ut prius fidei sibi debitæ sacramentum præstaret. Id se facturum negavit Halinardus dicens : « Si Regis æterni, et regulæ, quæ jurejurando promisi, præcepta postposuero, quæ mihi fides erit, ut imperatoris juramentum custodire debeam ? Dominus enim dicit in Evangelio *non jurare omnino* (*Matth.* III, 3) ; et regula Patris Benedicti præcipit *monacho non jurare, et a sæculi actibus se facere alienum.* » Quæ res Teutonicos præsules non parum commovit quod id præstare recusaret, quod ipsi ultro præstiterant, in hoc enim, si Monestrierio fides, si se pium in aula exhibuit, certe nec doctum theologum, nec juris canonici peritum, sacramentum præstare negans quod legi Dei nihil habet adversum, utpote quod non exigitur quantum ad ecclesiastica munia, sed quoad civilia quibus cohonestabantur antisites. Rex tamen ejus constantiam et pietatem admiratus, et nonnullorum præsulum precibus commotus, dixit : « Suadete illum, si non vult sacramentum facere, ita se agat, ut videatur fecisse, ne mos patriæ nostræ annuletur. » Respondit vir piissimus : *Tantumdem si simulavero, ac si fecerim ; absit hoc a me.* Unde rex tandem ei

juramentum remisit, verbo et promissis ejus contentus, ac in sua presentia fecit illum ordinari, dans ei quaecunque fuerunt sacerdotali benedictioni necessaria. Ordinatus porro est ab Hugone Vesuntionensi episcopo apud Herbestein, anno ab incarnatione Domini 1046.

Factus apostolici compos et compar honoris duxit apostolicam factis et nomine vitam, inquit San-Benignianum Chronicon. Eadem virtus mansit humilitatis, opere multiplicato charitatis, omnibusque quoad vixit verbo praeluxit et exemplo quam Divionensis monasterii regimen, pro more illorum temporum, ad obitum usque retinuit; et in episcopatu suo vix commoratus fuerit, alio pro variis Ecclesiae negotiis vocatus. Primo suae ordinationis anno imperatorem Romam proficiscentem, cum Hugone ordinatore suo secutus, Gregorii VI depositioni, et Clementis II promotioni interfuit. Hoc defuncto, Romani petierunt eum (Halinardum), ab imperatore in Romanum pontificem, inquit Chronic. San-Benign. « Anno 1048, inquit Albericus, cum de summi pontificis electione inter imperatorem et Romanos ageretur, postulatus est ab una parte in papatu Halinardus Lugdun. archiepiscop. Diligebant enim eum valde Romani propter facundiam oris sui et affabilitatem sermonis; ita enim proferebat vernaculum sonum loquelae uniuscujusque gentis, quousque Latina penetrat lingua, ac si eadem patria esset primogenitus. Sed cognita voluntate principis et populi, vir humillimus dissimulavit ire ad curiam, donec tardante eo electus est Bruno Tullensis episcopus, Leo IX appellatus anno 1049. » Ab eo Roman evocatus Halinardus adfuit concilio contra Simoniacos. Hoc eodem anno papam Remos comitatus est, ac interfuit concilio in basilica S. Remigii habito, in quo a simonia alienus, tanti criminis reos suo suffragio damnavit. De Leonis Romam revertentis comitatu iterum fuit, ac ejus diploma in gratiam Milonis Dervensis abbatis sua subscriptione firmavit. Memoratur et in ejusdem privilegio monasterio S. Mauricii Agaunensis concessio eodem anno. Romano concilio anno 1050 interfuit, in quo S. Geraldus in sanctorum numerum cooptatus est, et Berengariana haeresis damnata. Sub autumno proficiscentem in Gallias pontificem prosecutus est; ac Tulli Leucorum elevationi S. Ceraldi adfuit; et Lingonas veniens, D. Ar-

A duinum episcopum in presentia papae ordinavit. Anno 1051, egressum urbe Leonem comitatus, cum illo Beneventum, Capuam, Salernum invisit, ad hoc assumptus, ut, quia prepotens erat in verbis, et ad suadendum quodlibet lingua sufficiebat, legatus et mediator pacis inter Nortmannos illorum partibus dominos, et ipsum existeret. Anno sequenti Roma discedens Leo in Hungariam profecturus, illic Halinardum reliquit in monasterio S. Gregorii ad clivum Scauri, quod ei pontifex ad monendum assignaverat. Dum vero illic moraretur S. antistes, die quadam discumbenti, a falso amico piscis oblatus est veneno infectus, ex quo ipse et duo monachi illius loci, caeterique qui comederunt, intra octo dies interiire. Obiit S. praesul iv Kalendas Augusti anno 1052, pontificatus anno vii, regiminis monasterii Benigniani xx. Suam in praedicto S. Gregorii monasterio sepulturam elegerat; ut nobiles Romani ejus corpus ad S. Pauli basilicam deferri curarunt, ubi ad laevam ecclesiae partem, sub arcu super ejus tumulum erecto honorifice conditum est. Sacram omnem suppellectilem, qua ad divina ministeria utebatur, eum vasis argenteis, et auri summa non modica transmisit Divionem ad suum monasterium, quod vivens multis ornamentis, libris et aedificiis decoraverat.

Habetur in chartulario Athanacensi Halinardi instrumentum, quod ejus testamentum censeri posset. Datum est dominis Lugdunensibus canonicis. In eo rogat primo ut indulgeant quidquid in ipsis negligentiae contraxit. Obtestatus est se, si Deus vitam produxerit, omne studium ipsorum profectui daturum. 2º De substituendo sibi pastore dat consilium, atque in primis suadet, ne, sicut hactenus fecerunt, hac de causa diversa et caetera loca perlustrent, sed praemissis precibus atque jejuniis Deum obsecrent, ut ex ipsis se dignum praeficiant antistitem. Huic porro officio secundum hujus temporis qualitatem idoneum sibi videri Um. praepositum. 3º Pontium Senescallum obsecrat ut bonorum suorum partem Athanacensi monasterio tribuat. *Sum enim, inquit, illis multum debitor. Locum in fastis sacris nondum invenit, sed Venerabilis titulo donatur in Menologio Benedictino die 29 Julii. Eum inter praetermissos memorant Bollandiani ad diem 26 April. In Necrologio Sancti Benigni Divion. haec habentur: « IV. Kal. Augusti depositio. D. Altinardi archiepiscopi Lugd., et hujus loci abbatis. »*